

Lahden kaupunginhallitus
kirjaamo@lahti.fi

OIKAISUVAATIMUS

Oikaisuvaatimuksen tekijä:

[REDACTED]

Prosessiosoite:

[REDACTED]

Oikaisuvaatimuksen kohde

Lahden kaupunginhallituksen päätös 4.12.2023 § 410

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Vaadimme, että kaupunginhallitus kumoaa päätöksensä 4.12.2023 § 410 siltä osin, kun se koskee velkojen anteeksi antamista Lahti Events Oy:lle. Velat per 30.11.2023 yhteensä 2 873 000,00 euroa, näihin velkoihin liittyvät korkosaatavat per 30.11.2023 yhteensä 102 977,37 euroa sekä myönnetyn luottolimitin enintään 4 000 000,00 euroa ja siihen liittyvät korkosaatavat per 26.11.2023 yhteensä 68 007,65 euroa, kaikki edellä yhteensä 7 043 985,02 euroa.

Perustelut

Kielletty EU-säännösten vastainen valtiontuki

Yhtenä perusteena kaupunginhallituksen päätöksen kumoamiselle on kielletty EU:n valtiontuki. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella kaupunginhallituksen velkojen anteeksi anto Lahti Events Oy:lle muodostaa SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen. Lahti Events Oy toimii samoilla markkinoilla kuin monet yksityiset toimijatkin. Toimenpiteen luonteen arvioinnissa olennaista on se, että rahoituspäätöksellä annetaan valikoivaa etua Lahti Events Oy:lle ja sillä vääristetään kilpailua.

Euroopan unionin tuomioistuimen soveltamiskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että myös kunnan myöntämä tuki voi olla SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua

valtiontukea. Tuen olemassaolon arvioinnissa on keskeistä se, että Lahti Events Oy saisi lainojen anteeksiannolla sellaista taloudellista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa tai tavanomaisilla markkinaehdoilla yksityisiltä rahoituslaitoksilta.

Unionin valtiontukisääntöjä sovelletaan vain toimenpiteisiin, jotka täyttävät kaikki unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määrätyt kumulatiiviset edellytykset: 1) toimenpiteen on oltava valtion toteuttama ja rahoitettu valtion varoin, 2) siitä on oltava taloudellista etua tuensaajille, 3) edun on oltava valikoiva siltä osin kuin se suosii tiettyjä yrityksiä ja 4) toimenpiteen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua siten, että se voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kaupunginhallituksen Lahti Events Oy:n lainojen anteeksiantamista koskevassa päätöksessä kaikki edellytykset täyttyvät.

EU:n säännösten ja oikeuskäytännön edellytyksenä ei ole se, että tuki todella vaikuttaa EU-maiden väliseen kauppaan vaan ainoastaan sitä, että tuki voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. KHO on päätöksessään 8.4.2020 T 1604 todennut kunnan osuuskunnalle vuokraaman liiketilan osalta, että asiassa ei ole myöskään arvioitavissa, että kysymys olisi puhtaasti paikallisesta vaikutuksesta eivätkä kilpailu- ja kauppavaikutusta koskevat edellytykset saattaisi siten täytyä.

Komission tiedonannon (2016/C 262/01) 66 kohdan mukaan perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu etu on mikä tahansa taloudellinen hyöty, jota yritys ei olisi saanut tavanomaisissa markkinaolosuhteissa, toisin sanoen ilman valtion toimenpidettä. Tiedonannon 67 kohdan mukaan ainoastaan toimenpiteen vaikutuksilla yritykseen on merkitystä, ei valtion toimenpiteen syyllä eikä tavoitteella. Edusta on kyse aina, kun yrityksen taloudellinen tilanne paranee sellaisen valtion toimenpiteen johdosta, jonka ehdot poikkeavat tavanomaisista markkinaehdoista. Tämän arvioimiseksi yrityksen taloudellista asemaa toimenpiteen jälkeen olisi verrattava sen taloudelliseen tilanteeseen, jos toimenpidettä ei olisi toteutettu.

Tiedonannon 76 kohdan mukaan markkinataloustoimijatestin tarkoituksena on selvittää, onko valtio myöntänyt yritykselle etua, koska se ei ole toiminut markkinataloustoimijan tapaan kyseisessä transaktiossa. Tässä suhteessa ei ole merkitystä sillä, muodostaako toimenpide julkisyhteisöjen kannalta järkevän tavan yhteiskuntapolitiikkaan (esimerkiksi työllisyys) liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi. Vastaavasti tuensaajan kannattavuus tai kannattamattomuus ei ole sinänsä ratkaiseva tekijä määritettäessä, onko kyseinen taloudellinen transaktio markkinaehtojen mukainen. Ratkaisevaa on se, ovatko julkisyhteisöt toimineet, kuten markkinataloustoimija olisi toiminut vastaavassa tilanteessa. Jos näin ei ole, tuensaajayritys on saanut taloudellista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa markkinaolosuhteissa ja jonka johdosta sen tilanne on edullisempi kuin sen kilpailijoiden.

Tiedonannon 78 kohdan mukaan sitä, onko valtion toimenpide markkinaehtojen mukainen, on tutkittava etukäteen niiden tietojen perusteella, jotka olivat saatavilla toimenpiteestä päätettäessä. Tiedonannon 79 kohdan mukaan, jos jäsenvaltio

väittää, että se toimi markkinataloustoimijana, mutta tästä on epäilyjä, jäsenvaltion on toimitettava todisteita, joista käy ilmi, että päätös kyseisen transaktion toteuttamisesta tehtiin sellaisten taloudellisten arviointien perusteella, jotka samankaltaisissa olosuhteissa rationaalisesti toimiva markkinataloustoimija (jonka ominaisuudet vastaavat kyseisen julkisen elimen ominaisuuksia) olisi tehnyt määrittääkseen transaktion kannattavuuden tai taloudelliset edut.

Kunnan viranomaisen, tässä tapauksessa kaupunginhallituksen, päätöksen esittelytekstissä tai valmisteluasiakirjoissa tulisi kuvata menettely, jolla on selvitetty mahdollisen tuen määrä ja laatu (hyväksyttävyyden peruste) tai jolla todetaan, että päätös ei sisällä valtiontukea. Tällaista selvitystä kaupunginhallituksen päätökseen ei sisälly.

Lahti Events Oy on järjestänyt tilaisuuksia myös muualla Suomessa (esim. MXGP Finland kisat Hyvinkäällä kesällä 2022). Lahti Events Oy:n vuoden 2022 nettisivujen mukaan yhtiö toimii mm. seuraavilla aloilla:

- Yritystapahtumat
- Messut
- Konferenssit
- Kokoukset
- Konsertit
- Urheilutapahtumat

Lahti Events Oy on KOKO Lahti Oy:n tytäryhtiö. Lahti Events Oy:n toiminnot ja henkilökunta ovat siirtyneet KOKO Lahti Oy:lle. Tästä syystä Lahti Events Oy:n lainojen anteeksianto hyödyntää välillisesti KOKO Lahti Oy:tä ja tukee sen toimintamahdollisuuksia ilman Lahti Events Oy:n velkoja."

Kaupunginhallitus on lisäksi päättänyt, että Lahti Events Oy tulee purkaa viivytyksettä. Lahti Events Oy on kuitenkin KOKO Lahti Oy:n kokonaan omistama yhtiö ja päätöksen yhtiön purkamisesta tekee KOKO Lahti Oy.

Intressijääviys päätöksenteossa

Henkilö on esteellinen ns. intressijääviyden perusteella, mikäli asian ratkaisussa on hänelle odotettavissa erityistä hyötyä. Lahti Events oy:n purkaminen ja velkojen anteeksianto suojaisi paitsi yhtiön johdon konkurssimenettelyn mahdollistamalta takaisinperinnältä ja korvausvaatimuksilta, myös Lahden kaupungin rahoituspäätöksen tehneen virkajohdon ja niille hyväksynnän antaneet kaupunginhallituksen jäsenet mahdollisilta jälkiseuraamuksilta oikeudellisine vastuineen. Tästä seuraa erityiseen hyötyyn perustuva intressijääviys kaupunginhallituksen päättämässä asiassa.

Kaupunginhallituksessa asian esitellyt vt. kaupunginjohtaja Mika Mäkinen oli intressijäävinä esteellinen toimimaan esittelijänä asiassa, joten päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Mäkisen esteellisyys perustuu hänen kaupunginjohtajan sijaisena tekemään viranhaltijapäätökseen 22.11.2019/107 § myöntää Lahti Events

Oy:lle 2,8 miljoonan euron pitkäaikaislaina. Tämän päätöksen osalta Mika Mäkisestä on tehty tutkintapyyntö ja asia on edennyt poliisitutkinnasta syyttäjälle syyteharkintaan.

Kaupunginhallituksen on 19.6.2023 § 234 päättänyt siirtää Koko Lahti Oy:ltä kaupungille yhtiön ja Suomen Hiihtoliitto Ry:n väliset maksujärjestelysopimukset. Samalla kaupunginhallitus on päättänyt laittaa päätöksen täytäntöön heti. Päätös on pantu täytäntöön 22.6.2023. Kaikkien kaupunginhallituksen jäsenten on täytynyt ymmärtää, että KOKO Lahti Oy on maksukyvytön, jos hallinto-oikeus kumoaa toiminta-avustusta koskevan päätöksen sekä Svop-rahoitusta koskevan päätöksen. Hallinto-oikeus onkin 10.11.2023 kumonnut mainitut kaupungin päätökset. Näin ollen maksujärjestelysopimusten palauttaminen KOKO Lahti Oy:lle ei ole yhtiön varattomuuden johdosta mahdollinen ja siksi täytäntöönpano on tehty muutoksenhaustahyödyttömän. Tästä syystä kaupunginhallituksen päätös panna maksujärjestelysopimukset täytäntöön ennen lainvoimaisuutta on kuntalain 143 §:n vastaisena laiton.

Kaupunginhallituksen 19.6.2023 päätös koski kahta KOKO Lahti Oy:n ja Suomen hiihtoliiton välistä maksujärjestelysopimusta. Toisen pääoma on vajaa 1,3 milj. euroa ja toinen hieman yli 700.000 euron sopimusta. Pienempi saaminen koskee Hiihtoliiton Lahden kaupungille antamaa sitoumusta 900.000 euron järjestelykorvauksesta. Konserni- ja tilajaosto on 6.11.2017 antanut omistajaohjeen, jonka mukaan Lahti Events Oy voi tehdä järjestelykorvauksesta maksujärjestelysopimuksen Hiihtoliiton kanssa. Perusteena on ollut se, että kisojen rahaliikenne on sopimusten perusteella annettu Lahti Events Oy:n hoidettavaksi. Jaoston päätöksestä ilmenee, että 900.000 euron järjestelykorvaus kuuluu Lahden kaupungille ja samalla päätöksellä jaosto on hyväksynyt Lahden kaupungin ja Lahti Events Oy:n välisen 900.000 euron maksusopimuksen. Lahti Events Oy ei ole maksanut tätä lainaa kaupungille. Sen sijaan kaupunki on ostanut Lahti Events Oy:n järjestelykorvausta koskevan jäljellä olevan hieman yli 700.000 euron saatavan takaisin itselleen. Jaoston kokouksessa 6.11.2017 asian käsittelyyn ovat osallistuneet ainakin Mika Mäkinen ja Sirkku Hilden. Heidän on täytynyt tietää, että tosiasiaassa kaupunki ostaa itselleen kuuluvan saatavan takaisin itselleen. KOKO Lahti Oy on ostanut järjestelysopimuksen Lahti Events Oy:ltä kaupungin myöntämällä lainalla. Tätä lainaa KOKO Lahti Oy ei pysty maksamaan kaupungille takaisin.

Lahdessa 15.12.2023

